

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av delbetänkandet SOU 2012:1 Tre blir två! – Två nya myndigheter inom utbildningsområdet

Inledning

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har fått möjligheten att lämna synpunkter på rubricerat betänkande, ert diarienummer U2012/228/UH. Yttrandet berör ett antal principiella ståndpunkter, i övrigt hänvisar vi till vad våra medlemmar anför i sina remissvar.

Generell kommentar

SUHF välkomnar utredningens allmänna ambition att åstadkomma en renodling av högskolemyndigheterna i syfte att tydliggöra ansvarsområden och undvika dubbelkommandon. Detta är i linje med Förbundets tidigare inställning, där inte minst det delade informationsansvaret mellan Högskoleverket (HSV) och Verket för högskoleservice (VHS) framhållits som synnerligen problematiskt.

Universitetskanslerstiteln

SUHF instämmer i utredningens slutsats att de båda nya myndigheterna ska ledas av generaldirektörer. Att ge någon av de nya myndighetscheferna titeln universitetskansler skulle vara omotiverat med tanke på de nya myndigheternas funktion som service- respektive granskningsmyndighet gentemot lärosätena. En sådan ordning vore också, som utredningen visar, ett brott mot hur titeln historiskt sett använts och dess betydelse i ett internationellt sammanhang. SUHF förordar starkt att titeln universitetskansler antingen tas ur bruk eller överläts till högskolesektorn att själv förfoga över.

Överväganden kring den föreslagna Högskolemyndigheten för kvalitetssäkring och tillsyn

SUHF noterar att den nya granskningsmyndigheten kommer att få en relativt osjälvständig ställning gentemot regeringen. Det är i linje med direktiven för utredningen, och således regeringens intentioner. Vi vill ändå påpeka att detta kan få konsekvenser för Sveriges deltagande i det gemensamma europeiska kvalitetsarbetet, där vi som land har ett stort engagemang. ENQA kräver t ex att den organisation som utför kvalitetsgranskningarna ska ha en självständig position mot regeringen. HSV får redan i dagsläget kritik i detta hänseende, exempelvis avseende detaljstyrningen av kvalitetssystemet där avgörande parametrar binds genom riksdagsbeslut. Den nu föreslagna lösningen för granskningsmyndigheten riskerar att förstärka denna utveckling.

Överväganden kring den föreslagna Myndigheten för högskoleservice och internationellt samarbete

SUHF menar att det är av synnerligen stor vikt att den nya servicemyndigheten behåller sin karaktär som utförare av tjänster som lärosätena beställer. Många av de funktioner som idag administreras av VHS är sådana som lärosätena valt att lägga inom ramen för myndigheten och som de därför kan välja att inte använda eller lösa på något annat sätt. För att den nya servicemyndigheten ska fungera som avsett är en absolut förutsättning att det nära samarbete mellan lärosäten och myndighet, som idag präglar VHS på alla nivåer, bibehålls. Det är inte minst avgörande för effektiviteten i, och anslutningen till, de olika servicefunktioner som ska tillhandahållas inom servicemyndighetens ram.

SUHF vill också påpeka det principiellt tveksamma i att servicemyndigheten förelås att både hantera antagning och tillträde till högre utbildning, såväl som utfärda föreskrifter för desamma. Detta skapar potential för en målkonflikt som bör adresseras i det fortsatta beredningsarbetet. Ett led i detta vore att göra en grundlig översyn av tillträdesreglerna för att skapa en större transparens, avreglering och autonomi för lärosätena som antagande organisationer.

Internationella Programkontorets ställning i den nya servicemyndigheten

SUHF menar att det inte på förhand går att se några tydliga synergivinster med att i dess helhet infoga Internationella Programkontoret (IPK) i den nya servicemyndigheten. Delar av IPK:s verksamhet ligger klart vid sidan av högskolesektorn, vilket också kan förväntas öka om den aviserade breddningen av det s k LLP-programmet i riktning mot ungdomsfrågor och idrott går igenom. En tänkbar följd är att styrelsen för den nya servicemyndigheten genom sin breda sammansättning riskerar att förlora i kraft och styrförmåga. Den i SUHF:s mening nödvändiga nära kopplingen mellan lärosätena och servicemyndighetens ledning riskerar på så sätt att urvattnas.

Det framtida ansvaret för Högskoleprovet

Ansvaret för Högskoleprovet föreslås i betänkandet samlas i servicemyndigheten. SUHF har inget att invända mot detta, utan ser tvärtom tänkbara samordningsvinster med en sådan förändring. Det kan även finnas orsak att i samband med detta ta ett större grepp på ansvaret för Högskoleprovets utförande, för att tydligt klargöra var ansvar och kostnader ska ligga mellan å ena sidan lärosätena och å andra sidan statliga myndigheter.

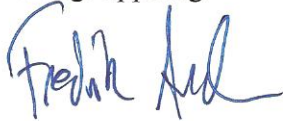
Högskoleverkets rektorsutbildning

SUHF har inget att invända mot utredningens förslag att HSV:s uppdrag att främja chefsutvecklingen inom högskolan inte förs över till någon av de nya myndigheterna. Det torde vara mer ändamålsenligt att, som föreslaget, denna utbildning hanteras inom ramen för det ordinarie statliga chefsutvecklingsprogrammet, samtidigt som specifika frågor för rektorskretsen hanteras i särskild ordning.

En nationell omvärldsbevakning och –analys för högskolesektorn

SUHF noterar att om förslaget genomförs kommer det att saknas en statlig myndighet med ansvar för omvärldsanalys och –bevakning för högskolesektorn och dess utveckling, utöver vad som ryms i den nya granskningsmyndighetens roll som regeringens stabsorgan. Förbundet anser att någon form av nationell samordning kring omvärldsbevakning i vidare mening är nödvändig för att stärka sektorns ställning nationellt såväl som internationellt. SUHF är berett att föra en diskussion med regeringen om formerna för ett sådant arbete.

Enligt uppdrag

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Fredrik Andersson', written in a cursive style.

Fredrik Andersson
biträdande generalsekreterare